

Sodišče: Višje sodišče v Mariboru

Oddelek: Kazenski oddelek

ECLI: ECLI:SI:VSMB:2018:IV.KP.22511.2017

Evidenčna številka: VSM00018395

Datum odločbe: 12.12.2018

Senat, sodnik posameznik: Boris Štampar (preds.), Zdenka Klarič (poroč.), Simona Skorpik

Področje: KAZENSKO MATERIALNO PRAVO

Institut: kaznivo dejanje kršitve temeljnih pravic delavcev - direktni naklep - finančne težave delodajalca - neizpolnjevanje obveznosti s strani delodajalca - absolutna bistvena kršitev določb kazenskega postopka - daljše trajanje

Zveza: KZ-1 člen 196, 196/1, 196/2. ZKP člen 371, 371/1-11

Jedro

Potrebno je upoštevati, da obveznosti delodajalca niso samo v plačilu plač, regresa in prispevkov, ampak tudi v tem, da delodajalec v primeru dalj časa trajajočih likvidnostnih težav pravočasno izvede ustrezne ukrepe, s katerimi zaščiti svoje delavce in njihove pravice.

Izrek

Ob reševanju pritožbe okrožne državne tožilke se sodba sodišča prve stopnje po uradni dolžnosti razveljavi in zadeva vrne sodišču prve stopnje v novo sojenje.

Obrazložitev

1. Okrajno sodišče v Mariboru je s sodbo III K 22511/2017 z dne 7. 5. 2018 obdolženo M.L. po 3. točki 358. člena Zakona o kazenskem postopku (v nadaljevanju ZKP) oprostilo obtožbe, po kateri naj bi storila kaznivo dejanje kršitve temeljnih pravic delavcev po drugem v zvezi s prvim odstavkom 196. člena Kazenskega zakonika (v nadaljevanju KZ-1). Po prvem odstavku 96. člena ZKP je sodišče odločilo, da stroški kazenskega postopka iz 1. do 5. točke drugega odstavka 92. člena ZKP ter potrebni izdatki obdolženke in nagrada njene zagovornice, bremenijo proračun. Oškodovance R.S., R.N., S.K. in D.G. je s svojimi premoženjskopravnimi zahtevki na podlagi tretjega odstavka 105. člena ZKP napotilo na pravdo.

2. Zoper sodbo se je pritožila okrožna državna tožilka zaradi zmotne ugotovitve dejanskega stanja s predlogom, da pritožbeno sodišče izpodbijano sodbo spremeni tako, da obdolženo M.L. spozna za krivo očitane kaznivega dejanja in ji izreče pogojno obsodbo z določeno kaznijo 10 mesecev zapora in preizkusno dobo dveh let, določi pa naj tudi posebni pogoji, da oškodovancem plača neizplačane obveznosti.

3. Na pritožbo je odgovorila zagovornica obdolžene, ki uveljavljanemu pritožbenemu razlogu nasprotuje, hkrati pa navaja, da vsebina obtožnega predloga ne ustreza dejanskemu stanju in listinam v spisu. Predlaga, da pritožbeno sodišče pritožbo okrožne državne tožilke zavrne kot neutemeljeno in potrdi sodbo sodišča prve stopnje oziroma podredno, da sodbo razveljavi in jo vrne sodišču prve stopnje v novo obravnavanje.

4. Pritožbeno sodišče je pred preizkusom povzetega pritožbenega razloga pri uradnem preizkusu napadene sodbe skladno s prvim odstavkom 383. člena ZKP ugotovilo, da je sodišče prve stopnje bistveno kršilo določbe kazenskega postopka iz 11. točke prvega odstavka 371. člena ZKP. Sodišče prve stopnje se je namreč v razlogih napadene sodbe trudilo prepričati, da ni dokazano, da bi obdolženka ravnala z direktnim naklepom, saj ni sama zakrivila svojega slabega finančnega položaja, pa se je vseeno trudila, da bi delavcem poravnala plače, kljub temu, da so bili njeni računi blokirani in je zato podan tudi objektivni razlog, da obdolženka ni bila sposobna izpolnjevati svojih obveznosti do oškodovancev. Vendar pa so takšni razlogi nejasni in nerazumljivi. Obdolženki se namreč očita, da je kaznivo dejanje izvrševala v daljšem časovnem obdobju, in sicer od julija 2012 do 12. 7. 2017 in je torej njeno protipravno ravnanje trajalo kar 5 let, zato pritožbenemu sodišču ni jasno, od kod prvostopnemu sodišču dvom, da obdolženka ves čas njenega delovanja ni ravnala z direktnim naklepom. Pri presoji, ali je v konkretni zadevi obdolženka ravnala z direktnim naklepom ali ne, se je potrebno razumljivo opredeliti do zakonskih znakov kaznivega dejanja kršitve temeljnih pravic po 196. členu KZ-1, in sicer ali se zaveda, da ne ravna po predpisih in, ali se hkrati zaveda posledic svoje kršitve. Gre za sestavino direktnega naklepa, ki zahteva podrobno in jasno analizo, ki pa je dani razlogi sodišča prve stopnje ne nudijo. Pritožbenemu sodišču so razlogi prvostopnega sodišča, da ni dokazano, da bi obdolženka ravnala z direktnim naklepom in da so podani tudi objektivni razlogi za neizpolnjevanje obveznosti, nerazumljivi ravno zaradi njenega dalj časa trajajočega delovanja, ob upoštevanju, da se je po lastnih izjavah že od leta 2012 zavedala slabega finančnega položaja družbe. Potrebno je namreč upoštevati, da obveznosti delodajalca namreč niso samo v plačilu plač, regresa in prispevkov, ampak tudi v tem, da delodajalec v primeru dalj časa trajajočih likvidnostnih težav pravočasno izvede ustrezne ukrepe, s katerimi zaščiti svoje delavce in njihove pravice, zlasti da sproži ustrezne postopke po Zakonu o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju (v nadaljevanju ZFPPIPP), kot to tudi smiselno izpostavlja pritožba. Reševanje gospodarske družbe kljub nezakravljenemu slabemu finančnemu stanju pa mimo določil ZFPPIPP delodajalca ne more razbremeniti izpolnitve temeljnih obveznosti do svojih delavcev (sodba Vrhovnega sodišča I Ips 90067/2010 z dne 14. 7. 2017).

5. Zaradi vsega navedenega so po oceni pritožbenega sodišča razlogi napadene sodbe nejasni in nerazumljivi. Sodišče prve stopnje namreč mora svojo odločitev vedno obrazložiti jasno in tehtno, ob upoštevanju vseh okoliščin primera, kar pa v obravnavani zadevi ni primer, zaradi česar je sodišče prve stopnje bistveno kršilo določbe kazenskega postopka iz 11. točke prvega odstavka 371. člena ZKP.

6. Ugotovljena kršitev ima vselej za posledico razveljavitev prvostopne odločbe in vrnitev zadeve sodišču prve stopnje v novo sojenje. V ponovljenem postopku bo moralo sodišče prve stopnje ugotovljeno kršitev odpraviti, se jasno in natančno opredeliti do vseh sestavin direktnega naklepa ter ga analizirati tudi v luči zgoraj predstavljenih okoliščin. Prvostopno sodišče bo moralo pretehtati tudi navedbe zagovornice obdolženke, ki je v odgovoru na tožbo opozorila tudi na pomanjkljivosti obtožnega predloga, saj listine v spisu izkazujejo drugačno dejansko stanje, kot je zapisano v tenorju obtožnega predloga. Ker gre do te

navedbe v smeri graje dejanskega stanja se pritožbeno sodišče z njimi ni posebej ukvarjalo zaradi ugotovljene bistvene kršitve določb postopka. Na podlagi navedenega bo tako sodišče prve stopnje moralo o zadevi ponovno odločiti.

Datum zadnje spremembe: 14.01.2019